

گروه آموزشی سلامت جامعه و سالمندی

عنوان درس: کارآموزی در عرصه بهداشت جامعه
نوع و تعداد واحد: عملی / دو واحد (۱۰۲ ساعت)
فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناسی پرستاری ترم ۸
زمان کلاس: شنبه تا پنجشنبه (۱۳:۳۰-۷:۳۰)

مکان کارآموزی: عرصه‌های مختلف جامعه (دانشکده-بیمارستان-مراکز و معاونت بهداشت و درمان)

مسئول درس: خانم شهشهانی
شماره تماس: ۷۲۹۷۵۸۵
زمان حضور در دفتر کار: شنبه‌ها ۱۳-۱۴
Email: shahshahani@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: خانم‌ها شهشهانی، دکتر خراسانی، دکتر کشوری، زندیه، زمانی، دکتر افشاری و دکتر کریمی

آدرس گروه اینترنتی درس: nm.mui.ac.ir/fa/گروه-پرستاری-سلامت-جامعه-و-سالمندی

شرح درس:

از آنجائیکه سلامتی یکی از حقوق اساسی هر انسانی است و دولتها و سیستمهای بهداشت و درمان هر کشوری مسئول تأمین تدارکات بهداشتی لازم و ارائه مراقبتهای بهداشتی اولیه در مراکز بهداشتی درمانی، بیمارستانها و... به مردم هستند و با توجه به اینکه امروزه پرستاران در محیطهای مختلف نظیر مراکز بهداشتی درمانی، کلینیک ها، بیمارستانها و... به ارائه مراقبتهای بهداشتی اولیه می پردازند لذا آشنایی دانشجویان پرستاری با نحوه کار کردن در تمامی این محیطها ضروری به نظر می رسد؛ بدین جهت دانش آموختگان باید با تلفیق دانش پرستاری با سایر علوم مرتبط با سلامت قادر به شناسایی مشکل، حل مسأله و تصمیم گیری مبتنی بر شواهد جهت پاسخگویی به نیازهای جامعه باشند.

در این راستا دانشجویان عرصه در این مدت به ارائه خدمات PHC (مراقبتهای بهداشتی اولیه) به مددجویان مراجعه کننده مراکز و بیمارستانها و ارتقا در این زمینه، تمرین فعالیت گروهی، برقراری ارتباط با مددجویان با فرهنگهای مختلف، آموزش گروهی، انجام فرایند پرستاری در منازل و آموزش به مددجویان بر اساس فرایند و حل مساله در جامعه (مراکز، منازل و بیمارستانها) می پردازند.

هدف کلی:

کسب توانایی و افزایش مهارت در جهت تشخیص مشکلات بهداشتی جامعه و به کارگیری دانش پرستاری در عرصه ها با استفاده از قدرت خلاقیت، ابتکار و استقلال در جهت حل مسائل بهداشتی در ارتباط با سلامت مددجو، خانواده و جامعه با به کارگیری پویایی گروه

اهداف اصلی: از دانشجویان انتظار می رود پس از پایان این کارآموزی بتوانند:

- توانایی و مهارت لازم را جهت بررسی و شناخت یک جامعه (خانواده) از ابعاد مختلف، اولویت بندی مشکلات آن جامعه را بر طبق الگوی فرآیند پرستاری کسب نمایند.
- قدرت ارائه خدمات و آموزش به مددجو و دیگر اعضا خانواده در محیط زندگی کسب نمایند.
- قدرت خلاقیت و ابتکار جهت آموزش به گروههای مورد هدف P.H.C را کسب کنند.
- توانایی هدف نویسی و اجرا در آموزش به مددجو را کسب نمایند.
- با نحوه ارائه خدمات پرستاران بهداشت جامعه در جوامع مختلف مانند خانواده، جامعه و بیمارستان آشنا شوند.

- ۶) با نحوه ارائه مراقبت های بهداشتی اولیه در جامعه با برنامه ریزی جدید آشنا شوند.
- ۷) مهارت فعالیت در گروه و پیویایی گروه را کسب نمایند.
- ۸) قدرت ارتباط با افراد از قشرها و فرهنگهای مختلف را ارتقا دهند.

اهداف رفتاری: در طول این کارآموزی دانشجویان بایستی در حیطه های مختلف فعالیت نموده و قادر باشند:

۱- حیطه مراکز بهداشت و درمان:

با سطوح، اصول و اجزاء P.H.C آشنا شوند.

گروههای مورد هدف در برنامه ریزی های مختلف P.H.C را شناسایی نمایند.

آموزش های چهره به چهره و گروهی لازم را به افراد و گروههای مختلف مراجعه کننده به خانه بهداشت در زمینه های مختلف ارائه نمایند.

پایش رشد و تکامل کودکان زیر ۸ سال را مطابق فرم ها و دستورالعمل های موجود در مرکز انجام دهند.

آموزش های لازم درباره تغذیه تکمیلی، پیشگیری از حوادث، ارتباط والدین با کودک و... را به مادران کودکان زیر ۸ سال ارائه نمایند و در فرم های مربوطه ثبت نمایند.

مراقبت ها و پیگیری های لازم برای کودکان مبتلا به اختلال رشد را انجام دهند.

مراقبتهای لازم برای گروههای مورد هدف PHC (سالمدان، میانسالان و ...) را انجام دهند.

مراقبتهای زنان را قبل، حین و پس از بارداری انجام دهند و در فرم ها و دفاتر مربوطه ثبت نمایند.

آموزش و مشاوره لازم درباره انواع روش های تنظیم خانواده را به زنان واجد شرایط ارائه دهند و در فرم ها و دفاتر مربوطه ثبت نمایند.

با نرم افزار سیب جهت تکمیل اطلاعات مددجویان آشنا شوند.

ارائه و اجرای یک کار گروهی به صورت حضوری یا آماده سازی فیلم مناسب با گروه هدف

۲-حیطه آموزش به بیمار در بیمارستان:

- ✓ با وظایف واحد آموزش سلامت بیمارستان آشنا شوند.
- ✓ با نحوه آموزش به بیمار در کنار کارشناس آموزش سلامت آشنا شوند.
- ✓ بر اساس مشکلات بیمار و مشخصات وی، بررسی و شناخت کامل از اطلاعات و انگیزه ها و فعالیتهای فرد اخذ نمایند.
- ✓ براساس بررسی و شناخت اهداف آموزشی در سه حیطه (آگاهی، انگیزه و فعالیت)تنظیم نمایند.
- ✓ برنامه ریزی و آموزش صحیح و ارزشیابی از آموزش به بیمار و همراه براساس اهداف آموزشی داشته باشند.
- ✓ جلسه گروهی در مورد دو بیماری برای بیماران براساس بررسی و شناخت اولیه برگزار نمایند.
- ✓ و قطعاً ارتباط صحیح با مددجو با توجه به فرهنگ و زبان و ... را داشته باشد.

شیوه تدریس:

- ۱- برگزاری کارگاه آموزشی ۱ روزه، اول هر دوره کارآموزی در دانشکده
- ۲- حضور دانشجو در مرکز جامع سلامت شهری (آشنایی و فعالیت در مراکز)(۹روز) ، بیمارستانهای منتخب (۶روز) و مراکز واکسیناسیون(۳روز)
- ۴- برگزاری بحثهای گروهی در طول دوره کارآموزی (Brain Storming) باهدف ارتقا توانمندی در بحث
- ۵-دریافت اهداف و گزارشات، پمفلت آموزشی و برنامه آموزشی در پایان کارآموزی
- ۶- ارزشیابی نهایی در پایان دوره کارآموزی به صورت OSFE

ابزار مورد نیاز تدریس:

تمامی امکانات موجود در مراکز و بیمارستانهای آموزشی جهت ارائه هر چه بهتر خدمات و آموزش به مددجویان

تکالیف:

براساس مکان کارآموزی: پروژه بازدید منزل، پمفلت آموزشی، اهداف و محتوای آموزشی و ...

نحوه ارزشیابی دانشجوی و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

فعالیت	بارم
۱- حضور و غیاب	۴
۲- حضور فعال در کارگاه (با توجه به مباحث پیش مطالعه)	۱
۳- پویایی گروه و علاقه مندی به مباحث	۴
۴- فعالیتهای واکسیناسیون	۴
۵- مراقبت و فعالیتهای مرکز سلامت	۱۴
۶- هدف نویسی و ارائه آموزش به بیمار	۱۰
۷- ارزشیابی نهایی:	۳

سیاستها و قوانین دوره:

- ۱- حضور فعال و به موقع در محل کارآموزی (در صورت غیبت در روزهای کارگاه حضور دانشجوی در ادامه کارآموزی ممکن نمی باشد)
- ۲- مطالعه زمینه‌ای مباحث کارگاه ها
- ۳- شناسایی مشکلات بهداشتی خانواده و حل آن براساس فرایند پرستاری
- ۴- آموزش به گروهها و افراد با توجه به نیازها براساس سطح سواد، فرهنگ و...
- ۵- ارائه خدمات در جوامع مختلف مانند خانواده، بیمارستان و مراکز بهداشت و درمان
- ۶- برقراری ارتباط صحیح و تاثیر گذار با اعضا گروه، مددجویان و پرسنل

- ۱- غیبت دانشجوی در هریک از مباحث کارگاه منجر به کسر ۰/۵ نمره خواهد شد. (غیبت یک روز کارگاه معادل حذف دوره می باشد).
- ۲- تأخیر دانشجوی در هریک از مباحث کارگاه منجر به کسر ۰/۲۵ نمره خواهد شد.
- ۳- با عدم حضور دانشجوی در محیط کارآموزی طبق مقررات عمل خواهد شد.
- ۴- عدم اخذ حداقل نمره در هریک از مراحل کارآموزی منجر به محرومیت از کل کارآموزی خواهد شد.
- ۵- در صورت نداشتن روپوش یا اتیکت در هر روز یک نمره کسر خواهد شد.
- ۶- به ازای هر جلسه تأخیر طی کارآموزی یک نمره از دانشجوی کسر خواهد شد.
- ۷- دانشجویان موظف اند تکالیف را همان روز و در صورت صلاحدید استاد حداکثر تا ۵روز پس از پایان دوره تحویل دهند.
- ۸- حفظ شئون اسلامی برای دانشجویان دختر و پوشیدن پیراهن آستین بلند برای دانشجویان پسر در طول دوره کارآموزی و طی بازدیدهای علمی ضروری است. بدیهی است در صورت عدم رعایت شئون اسلامی دانشجوی از کارآموزی عرصه بهداشت محروم خواهد شد.

References:

منابع:

- ۱) Alender JA, Rector C, Warner KD. Text book of Community health nursing. Burland K. United States of America, Saunders press Inc, ۲۰۱۰.
- ۲) Stanhope M, Lancaster J. Text book of Community health nursing. ST Louis. The C.V.Mosbey CO.v ۸۸. ۲۰۰۴.
- ۳) Friedman MM, Bowden VR, Jones EG. Text book of Family nursing. Connor M. United States of America, Saunders press Inc, ۲۰۰۳.
- ۴) Carpenito LJ. Text book of Nursing Diagnosis. Rodenberger J. United States of America, Wolters Kluwer press Inc. ۲۰۱۰
Taylor.JaquiHewitt..Clinical guidelines & care protocols.Ltd.۲۰۰۶
- ۵) Hignett.Sue.Crumpton.Emma.Ruszala.Sue&et al&et al.Evidence-Based patient handling (task, equipment and intervention).Routledge.۲۰۰۳

- ۶) صفوی. محبوبه. برزویی. طاهره. اصول آموزش به بیمار. سالمی. چاپ سوم. ۱۳۹۱
- ۷) خوست. نادر. دبیریان. اعظم. ذوالریاستین. فرشته و همکاران. آموزش به بیمار. بشری. ۱۳۸۵
- ۹) شیرازی، مریم. برومند، صبا. صبوحی، فخری. کنترل عفونت در بیمارستان و جامعه. چاپ اول. اصفهان. انتشارات کنکاش. ۱۳۹۱
- ۱۰) حسینی، میرمحمد. اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماریها برای پرستاران. انتشارات بشری. ۱۳۸۹
- ۱۱) حسینی، سیده وحیده. جعفری ورجوشانی، نسرین. پرستاری بهداشت جامعه ۱ و ۲ و ۳. چاپ سوم. تهران. نشر جامعه نگر. ۱۳۹۳
- ۱۲) ایلدرآبادی، اسحاق. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه ۱ و ۲ و ۳. چاپ پنجم. تهران. نشر جامعه نگر. ۱۳۹۵
- ۱۳) جدید میلانی، مریم. سهیل ارشدی، فرخ. اسدی نوقایی، احمد علی. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه ۱ و ۲ و ۳. چاپ پنجم. تهران. انتشارات اندیشه رفیع. ۱۳۸۸
- ۱۴) زارعیان، آرمین. سید باقرمداح، سادات. کلیات پرستاری بهداشت جامعه. انتشارات سنجش. ۱۳۸۸
- ۱۵) حیدری، سیده اشرف. اقتصاد و بهداشت خانواده. چاپ اول. تهران. انتشارات میرشیدا. ۱۳۸۸
- ۱۷) شوقی، مهناز. سنجری، مهناز. درسنامه پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان. چاپ اول. تهران. نشر سالمی. ۱۳۸۸
- ۱۸) حاتمی، حسین و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی. چاپ سوم. تهران. انتشارات ارجمند. ۱۳۸۷
- ۱۹) خراسانی، پروانه. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه ۱: اصول و مبانی بهداشت و مراقبتهای بهداشتی اولیه. چاپ اول. اصفهان. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد. ۱۳۸۷
- ۲۰) خراسانی، پروانه. درسنامه بهداشت محیط و بهداشت عمومی در جامعه. چاپ اول. اصفهان. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد. ۱۳۸۶
- ۲۱) علیرضایی، پدram. چکیده کلیات خدمات بهداشتی درمانی. چاپ اول. تهران. انتشارات سماط. ۱۳۸۴
- ۲۲) بهنودی، زهرا. بهداشت و مدیریت خانواده. انتشارات بشری. ۱۳۸۳
- ۲۳) حلم سرشت، پریش. دل پیشه، اسماعیل. پرستاری بهداشت جامعه ۱، ۲، ۳. چاپ چهارم. تهران. انتشار چهارم. ۱۳۸۳
- ۲۴) محمدی، رخشنده. پرستاری بهداشت جامعه، نشر: نی ۱۳۷۹.
- ۲۵) مطالب علمی مطرح شده در کارگاه.

Online Data Bases:

- ۱) سایت سازمان بهداشت جهانی www.who.int
- ۲) بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های بهداشتی موجود در خانه بهداشت

جدول زمانبندی درس

عنوان درس: کارآموزی در عرصه بهداشت جامعه

شماره درس: ۵۸۵۳۲۰

نیمسال تحصیلی و سال: دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۰

فراگیران: کارشناسی پرستاری ترم ۸

زمان کلاس: : شنبه تا پنجشنبه (۱۳:۳۰-۷:۳۰)

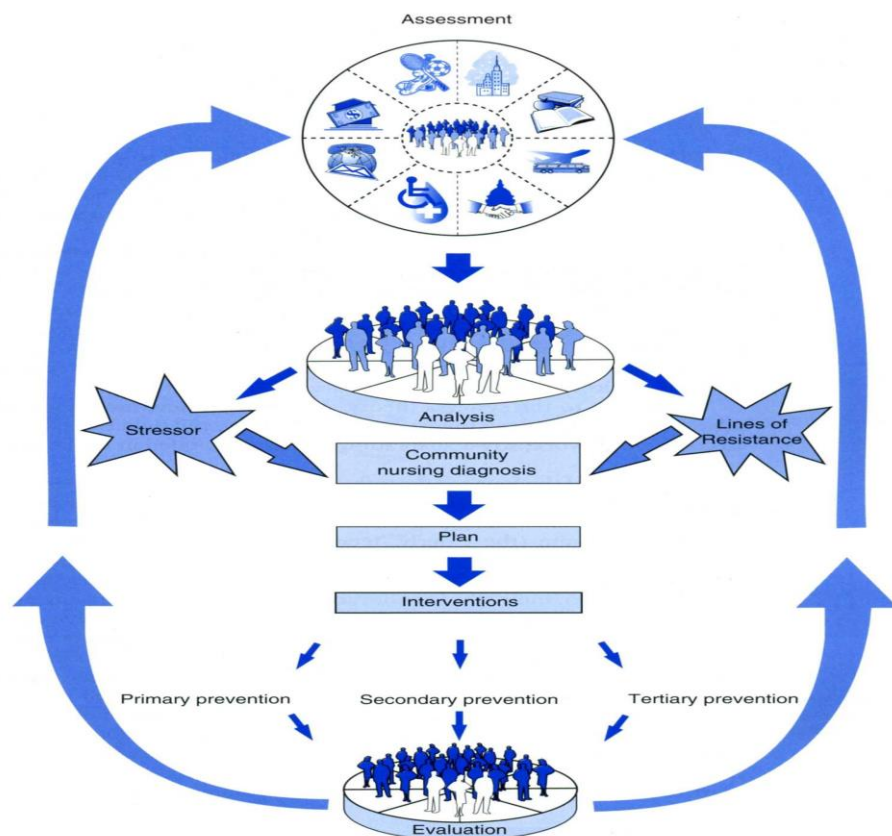
مکان: دانشکده و مراکز سلامت

روزهای کارآموزی	شرح وظایف ۷/۳۰-۱۳/۰۰
روز اول	- کارگاه آشنایی و دوره مباحث مربوط به فعالیتهای مراکز بهداشتی و درمانی و آموزش به بیمار - حضور به موقع و تمام وقت (۸-۱۳) در محل کارگاه دانشکده
روز دوم تا دهم	- حضور به موقع و تمام وقت (۷/۳۰-۱۲/۳۰) در محل کارورزی به همراه روپوش مناسب، اتیکت و رعایت اخلاق اسلامی، حرفه ای و وضع ظاهری <u>- ارتباط مناسب با پرسنل، اعضا گروه و مراجعین/ همکاری گروهی مناسب و پویا</u> - آشنایی با محیط کارآموزی - آشنایی با سطح یک PHC و فعالیتهای آن حوزه - انجام مراقبتهای بهداشتی چهره به چهره و آموزشهای مناسب و علمی همراه با ارزشیابی - هماهنگی برای انجام یک آموزش گروهی (هر گروه یک آموزش) و تهیه مطالب کمک آموزشی - مشارکت در فعالیت های مراکز بهداشت
روز یازدهم تا شانزدهم	- حضور به موقع و تمام وقت (۷/۳۰-۱۳/۳۰) در محل کارورزی (بیمارستان کاشانی/خورشید/امین-دفتر آموزش سلامت) به همراه روپوش مناسب، اتیکت و رعایت اخلاق اسلامی، حرفه ای و وضع ظاهری <u>- ارتباط مناسب با پرسنل، اعضا گروه و مراجعین/ همکاری گروهی مناسب و پویا</u> - آشنایی با وظائف واحد آموزش سلامت - آشنایی با نحوه آموزش به بیماران به طور عملی با شرکت در جلسه گروهی آموزش - آشنایی با فرایند ارزشیابی آموزش در بخشها - آشنایی با نحوه آموزش به بیمار به صورت فردی - نیازسنجی آموزشی از دو بیمار بستری و همراهان وی (بیماری ۱ و ۲) - تنظیم اهداف آموزشی مبتنی بر KAP (زیر نظر استاد) - تنظیم محتوا و استفاده از پمفلتهای مناسب - ارائه آموزش و ارزشیابی - اصلاح یک پمفلت آموزشی مربوط به بخش مربوطه - ارزشیابی دانشجو توسط استاد مربوطه
روز هفدهم تا نوزدهم	- حضور به موقع و تمام وقت (۸/۰۰-۱۲/۳۰) در مراکز واکسیناسیون منتخب <u>- ارتباط مناسب با پرسنل، اعضا گروه</u> - انجام واکسیناسیون کووید کودکان و بزرگسالان - آموزش مناسب به هر فرد براساس نیاز و سن - ارزشیابی مددجو قبل از خروج از مرکز

وظیفه کادر پزشکی و پیراپزشکی تأمین، حفظ و ارتقاء سطح سلامتی جامعه است. امروزه مدیریت ارائه خدمات بهداشتی درمانی و توانبخشی (پیشگیری اولیه، ثانویه، ثالثیه) به منزله علم و هنری است که دانش، نگرش و مهارت های لازم را طلب می کند. برای مدیریت حل یک مشکل بهداشتی انتخاب جامعه بعنوان یک درخواست کننده مناسب تر است و آن را محوریت آموزش چگونگی مدیریت حل یک مشکل در سیستم ارائه خدمات مربوط به سلامتی H.D.S قرار می دهیم.

در مراکز: گروه دانشجویان براساس این طرح به بررسی جامعه اطراف

- ۱- ساختار جامعه (مشابه ساختمان بدن) که می توان آن را بصورت چرخه دانست که از یک محور و هشت قسمت اطراف آن (زیر سیستم ها) تشکیل شده است.
- ۲- آسیب شناسی مشکل بهداشتی (مشابه آسیب شناسی بدن).
- ۳- چگونگی مدیریت حل مشکل که دارای مراحل زیر است :
- الف) ارزیابی جامعه و سیستم ارائه خدمات بهداشتی درمانی (شبیه گرفتن شرح حال بیمار و معاینه او)
- ب) تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع آوری شده (شبهه تجزیه و تحلیل اطلاعات بدست آمده از شرح حال و معاینه و نتایج آزمایشات).
- ج) تشخیص مشکلات بهداشتی و درمانی جامعه
- د) تدوین طرح مداخله ای برای رفع مشکل
- ه) انجام مداخله در سه قسمت (پیشگیری اولیه / ثانویه / ثالثیه)

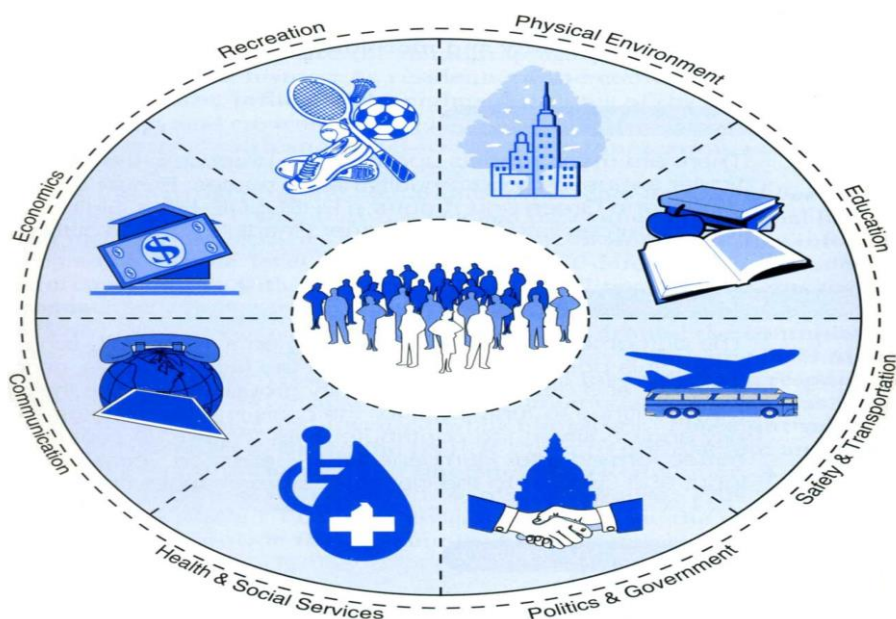

حال به توضیحات بیشتر در هر زمینه می پردازیم :

۱- ساختار جامعه : community core

الف-محور جامعه (محور چرخ): که مردم آن را می سازند و در این قسمت موضوعاتی مانند ارزشها، اعتقادات، تاریخ و اطلاعات دموگرافیک مربوط به سن، جنس و ... مطالعه آمارهای حیاتی (مرگ و میر و موالید و بیماریهای شایع و .
 ب بخش های اطراف محور (زیر سیستم ها) که شامل ۸ قسمت می باشد.

- ۱-۱: محیط فیزیکی (physical environment): مشاهده وضعیت جغرافیایی منطقه ، وضعیت ظاهری جامعه مانند ساختمان ها ، کوچه ها ، بهداشت آب، دفع زباله و فاضلاب و ...).
- ۱-۲: بهداشت و خدمات اجتماعی (Health and social services): بررسی سیستم های ارائه خدمات بهداشتی و اجتماعی.
- ۱-۳: اقتصاد (Economics): بررسی نوع مشاغل و خصوصیات مالی خانواده ها.
- ۱-۴: سیاست و دولت (Politics and government): بررسی وضعیت ادارات ، نهادها و ارگانهای دولتی موجود در آن جامعه.
- ۱-۵: امنیت و حمل و نقل (Safety and transportation): بررسی خدمات امنیتی حفاظتی ، آتش نشانی ، حمل و نقل عمومی.
- ۱-۶: ارتباطات (Communication): بررسی وضعیت استفاده از وسایل ارتباط جمعی مثل روزنامه،مجله ها،راديو و تلویزیون و ارتباط پستی.
- ۱-۷: آموزش (Education): بررسی میزان باسوادی، تعداد مدارس دختران و پسرانه تعداد کودکانها و مهدکودکها.
- ۱-۸: تفریحات (Recreation) : بررسی وضعیت تفریحات سالم موجود در منطقه مثل کتابخانه و اماکن و ورزش و تفریحات و.....

در بیمارستان: (آموزش به بیمار)

۱- پیگیری بیماران ترخیص شده براساس اعلام نیاز و علائم بیمار زمان ترخیص به صورت تلفنی و آموزش به آنها به طور کامل

۲- حضور در بخشها و بررسی و نیاز سنجی بیماران در حال ترخیص (حداقل ۳ بیمار)

۳- مطالعه موارد مناسب جهت آموزش و استفاده از عکس و ... با توجه به کیس از اینترنت و امکانات بیمارستان

۴- هدف نویسی مناسب بیمار

۵- ارائه آموزش مناسب براساس نیاز اولیه و اهداف

۶- انجام تمامی مراقبتهای بیماران با هدف آموزش آنچه در خانه باید انجام دهند و نوشتن گزارش نهایی و تکمیل فرم آموزش به بیمار روز ترخیص به صورت دستی یا سیستمی (براساس بیمارستان و بخش)

۷- ارزشیابی آموزشی جهت تکمیل آموزش و تثبیت مطالب برای بیماران

۸- اصلاح یک پمفلت آموزشی مربوط به بخش مربوطه

۹- آماده سازی منابع و مطالب مناسب براساس نیاز بخش و ارائه به سرپرستار و استاد و تهیه یک مطلب آموزشی برای بخش

در مراکز واکسیناسیون

۱- انجام واکسیناسیون برای گروه های هدف به شیوه صحیح

۲- ارائه آموزش و ارزشیابی مددجویان براساس نیاز

فرم نمرات عرصه بهداشت

ردیف	نام و نام خانوادگی	حضور و غیاب ۶ نمره		بویایی گروه و ارتباط موثر و علاقه مندی (نمره)	ارائه مراقبتها ۱۴ نمره		آموزش به بیمار (۱۰ نمره)				ارائه مراقبتها								
		فعالیت در کارگاه (۱ نمره)	حضور و غیاب (۴ نمره)		مراقبتها (۶ نمره)	آموزش (۸ نمره)	پیش مطالعه (نمره)	بررسی و شناخت و ارتباط (۳ نمره)	هدف توجیهی و برنامه روی (۳ نمره)	اجرای آموزش و ارزشیابی (۲ نمره)		جمع کل ۴۰ نمره	جمع کل ۲۰ نمره	کارهای اضافه	روزهای غیبت	توضیحات			
۱																			
۲																			
۳																			
۴																			
۵																			
۶																			
۷																			
۸																			
۹																			
۱۰																			

